

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Ndc/59/2023
Identifikačné číslo spisu:	1218203442
Dátum vydania rozhodnutia:	07.12.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1218203442.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti t.č. plnoletú Q. V., narodenú XX. G. Y. a Q. V., narodenú XX. P. XXXX, za čas maloletosti zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, pracovisko Senec, Senec, Krátka 1, deti matky D.. P. B., narodenej XX. F. XXXX, B., Q. XX, t.č. F. X. B., Z. X. X, právne zastúpenej advokátom JUDr. Pavlom Čičmancom, Bratislava, Prievozská 14/A, IČO: 31 148 271 a otca D.. P. V., narodeného XX. Z. XXXX, B., Q. XX, t.č. J., XXXX, o návrhu otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6NcC/27/2023, o nesúhlase Krajského súdu v Bratislave s postúpením mu veci Krajským súdom v Trnave, takto

rozhodol:

Nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením veci Krajským súdom v Trnave j e d ô v o d n ý.

Na prejednanie a rozhodnutie veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6NcC/27/2023 je príslušný Krajský súd v Trnave.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave predložil súdny spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z dôvodu nesúhlasu s postúpením mu veci Krajským súdom v Trnave podľa § 6 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) majúc za to, že príslušným súdom vo veci ako nadriadeným Okresnému súdu Pezinok, ktorému bola vec postúpená Mestským súdom Bratislava II, je v danom prípade Krajský súd v Trnave. Nesúhlas s postúpením veci odôvodnil tým, že podľa § 3 ods. 5 písm. b) CMP v znení účinnom od 01. júna 2023 na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je príslušný Krajský súd v Trnave a hoci definícia nadriadeného súdu nie je v zákone uvedená, z logického výkladu zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a CMP vyplýva, že nadriadeným súdom je, a to aj pokiaľ ide o parciálne otázky súvisiace s vecou samou, súd, ktorý je funkčne príslušný na rozhodovanie o

odvolaniach (dovolaniach), teda príslušný na prieskum rozhodnutí nižšieho súdu.

2. Podľa § 5 CMP súd aj bez námietky skúma príslušnosť počas celého konania.

3. Podľa § 6 ods. 1 a 2 CMP ak súd zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom účastníkov. Ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

4. Najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Bratislave a Krajskému súdu v Trnave podľa § 6 ods. 2 CMP príslušný na rozhodnutie o príslušnosti posúdil dôvodnosť nesúhlasu s postúpením a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením veci je dôvodný.

5. Podľa článku 3 ods. 1 a 2 CMP ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa toho ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci. Ak takéhoto ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by prijal, ak by bol sám zákonodarcom a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadania procesných vzťahov, zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

6. Podľa § 3 ods. 5 písm. b) CMP na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je príslušný Krajský súd v Trnave.

7. Najvyšší súd v tejto súvislosti upriamuje pozornosť na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 4. mája 2010 sp. zn. III. ÚS 72/2010 publikovaný v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 20/2010, v zmysle ktorého nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov, ktorá zahŕňa aplikáciu abstraktných právnych noriem a to vzhľadom na špecifickú povahu konaní na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov, je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu.

8. V posudzovanej veci sa konanie o návrhu otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom začalo pred 01. júnom 2023; miestna príslušnosť bola namietaná až po nadobudnutí účinnosti ustanovenia § 3 ods. 5 písm. b) CMP, ktoré reagovalo na zákon č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov v znení zákona č. 398/2022 Z. z. (ďalej len „zákon č. 150/2022 Z. z.“) a určilo súdy príslušné na rozhodovanie o odvolaní vo vymenovaných konaniach (v danom prípade vo veci starostlivosti súdu o maloletých).

9. Žiadne z ustanovení CSP a ani CMP (§ 2 ods. 1 CMP) nepodáva jednoznačnú definíciu pojmu nadriadený súd (§ 112 ods. 1 CMP len uvádza, že o nesúhlase s prenesením príslušnosti rozhodne nadriadený súd), pričom výklad Ústavného súdu Slovenskej republiky k obdobnej problematike v náleze sp. zn. III. ÚS 46/2012 ako aj v rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 824/2016, ktorý vychádzal z už neúčinnnej procesnej právnej úpravy (zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov, účinného do 30. júna 2016), je nepoužiteľný vzhľadom na úplne iné základné princípy a východiská CMP, ako aj obsah a zámer zákona č. 150/2022, na základe ktorého v rámci tzv. súdnej reformy o. i. došlo aj k zmene § 34 CSP vymedzujúceho funkčnú príslušnosť krajských súdov ako súdov odvolacích. Od 01. júna 2023 síce nedošlo k zmene funkčnej príslušnosti, keď krajské súdy sú aj naďalej súdmi odvolacími voči rozhodnutiam okresných súdov, došlo však k modifikácii všeobecného pravidla určovania funkčnej príslušnosti vo veciach týkajúcich sa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP (§ 34 ods. 1 CSP a § 3, ods. 5 CMP). Najvyšší súd v tejto súvislosti upriamuje pozornosť na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy.

10. S poukazom na vyššie uvedený článok 3 ods. 2 CMP dospel najvyšší súd k záveru, že aj s prihliadnutím na zachovanie princípov všeobecnej spravodlivosti a princípov, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadania procesných vzťahov, plynulosti, rýchlosti konania, a v neposlednom rade na zachovanie účelu súdnej reformy s požiadavkou na špecializáciu sudcov rozhodujúcich jednotlivé agendy, nie je možné vykladať pojem nadriadený súd v prípade rozhodovania odvolacích súdov v konkrétne určených konaniach (podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP) inak, než vychádzajúc z uvedených princípov.

11. Najvyšší súd preto uzavrel, že pojem nadriadený súd vo veciach daných modifikovanou funkčnou príslušnosťou odvolacích súdov podľa § 3 ods. 5 písm. a), b), c) CMP je potrebné vykladať tak, že takýto súd rozhoduje ako súd nadriadený vo veciach spojených s takto určenými konaniami. Opačný záver by bol viedol k popretiu hlavného zámeru súdnej reformy v rodinnoprávných veciach a to tak rýchlosti konania (rozhodoval by vo väčšine konaní iný súd ako odvolací súd určený v § 3 ods. 5 CMP), ako aj k popretiu zámeru špecializácie sudcov na túto agendu.

12. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením mu veci Krajským súdom v Trnave je dôvodný, preto rozhodol tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia (obdobne tiež napr. 9Ndc/50/2023, 9Ndc/60/2023).

13. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.